



Strategie rozvoje Královéhradeckého kraje

Dodatek č. 1
Změna struktury specifických cílů

SRPEN 2010



Strategie rozvoje Královéhradeckého kraje 2007 – 2015

Dodatek č. 1 Změna struktury specifických cílů

**Centrum EP
Srpen 2010**



Obsah:

A.	Úvod.....	4
B.	Podstata dodatku SRK.....	5
C.	Prioritní oblasti – specifické cíle	8
	<i>Prioritní oblast 1: Podnikání a zaměstnanost</i>	<i>9</i>
	<i>Prioritní oblast 2: Lidské zdroje.....</i>	<i>14</i>
	<i>Prioritní oblast 3: Venkov a zemědělství.....</i>	<i>19</i>
	<i>Prioritní oblast 4: Infrastruktura.....</i>	<i>22</i>

A. Úvod

Strategie rozvoje Královéhradeckého kraje (SRK) je jedním z významných koncepčních dokumentů, určujících hlavní směry rozvoje na léta 2007-2015. Tvorba strategie vycházela z moderních obecně uznávaných a podporovaných metodik tvorby strategických plánů, založených na principech místní Agendy 21 a respektování zásad trvale udržitelného rozvoje. Tvorba strategie byl dlouhodobý, soustavný a otevřený proces, který byl založen na vzájemné provázanosti a vyváženosti ekonomického, sociálního a environmentálního vývoje.

Postupná realizace jednotlivých stanovených kroků vede k naplňování dohodnuté vize a cílů. Plán této realizace je obsažen v následném krátkodobém (3 roky) programovém dokumentu – Program rozvoje kraje (PRK), který je nedílnou součástí koncepčního přístupu k rozvoji kraje. Zde jsou již stanoveny opatření a aktivity, jejichž prostřednictvím jsou strategické cíle naplňovány.

Při průběžném monitoringu a evaluaci PRK 2008 – 2010 a podle výsledků ex-ante evaluace Strategie rozvoje Královéhradeckého kraje 2007 – 15 (SRK) vzešly podněty na další přípravu PRKu 2011 – 2013 ve směru především zjednodušení struktury specifických cílů, zajištění jednotnosti garantů opatření, úpravu indikátorů naplňování PRK či eliminaci překryvů finančních nástrojů realizace jednotlivých opatření. Aby při tvorbě PRKu na období 2011 – 2013 mohly být vzaty všechny tyto podněty a zapracovány do tohoto programového dokumentu, bylo nutné tyto změny promítnout rovněž do SRK 2007 – 2015. Více jsou tyto změny popsány v kapitole B. Podstata dodatku SRK.

Všechny provedené změny byly projednány a odsouhlaseny příslušnými odbory KÚ. Nová struktura SRK dle tohoto dodatku je v souladu s PRK na období 2011 – 2013.

B. Podstata dodatku SRK

Dodatek č. 1 – Změna struktury specifických cílů upravuje dokument Strategie rozvoje Královéhradeckého kraje 2007 – 2015. Změna spočívá především v nové struktuře specifických cílů. Touto změnou však nedochází ke změně obsahu vlastní SRK, ale jedná se pouze o přeskupení a případné přesuny obsahu mezi jednotlivými specifickými cíli.

Nová struktura specifických cílů vychází ze závěrů výsledků ex-ante evaluace Strategie rozvoje Královéhradeckého kraje 2007 – 15 a průběžného monitoringu a evaluace Programu rozvoje kraje 2008 – 2010. PRK je zpracováván každé 3 roky jako programový dokument vycházející ze SRK. Při přípravě nového PRKu na období 2011 – 2013 bylo vzato maximum podnětů na zjednodušení a optimalizaci podoby tohoto dokumentu a to především z důvodů vyjasnění garantů jednotlivých opatření, eliminace překryvů finančních zdrojů u jednotlivých opatření či úprava indikátorů jednotlivých opatření. Tyto podněty bylo do nového PRKu možno zanést pouze se zásahem do struktury specifických cílů, které jsou ukotveny v SRK. Přehled konkrétních změn struktury specifických cílů je znázorněn v následující tabulce a v novém znění je uveden v kapitole C. Prioritní oblasti – specifické cíle.

Všechny změny a nové znění specifických cílů je projednáno a odsouhlaseno příslušnými odbory krajského úřadu. Změny žádným způsobem nezasahují do základních tezí a strategie SRK – nemají vliv na misi, vizi, globální a strategické cíle, prioritní osy rozvoje a prioritní oblasti a SWOT analýzu. Věcná náplň tohoto dokumentu zůstává zachována.

Tabulka 1 Srovnání původní a nové struktury SRK 2007 - 2015

SRK do roku 2010 a PRK 2008 - 10		SRK od roku 2011 a PRK 2011 - 13		Vysvětlení změny
SC	PRIORITA 1 Podnikání a zaměstnanost	SC	PRIORITA 1 Podnikání a zaměstnanost	
1.A	Podpora stávajících firem jako stabilizujícího prvku regionální ekonomiky a zaměstnanosti	1.A	Podpora firem jako stabilizujícího prvku regionální ekonomiky a zaměstnanost	sloučení dvou specifických cílů
1.B	Podpora vzniku a rozvoje nových firem a rozvoj kooperace se strategickými partnery			
1.C	Podpora zlepšení komunikace mezi veřejnou správou a podnikatelskou sférou	1.B	Podpora zlepšení komunikace mezi veřejnou správou a podnikatelskou sférou	
1.D	Podpora vzájemné spolupráce firem, institucí terciárního vzdělávání a institucí výzkumných. Podpora výzkumu, vývoje a inovací (systémové a technologické)	1.C	Podpora vzájemné spolupráce firem, institucí terciárního vzdělávání a institucí výzkumných. Podpora výzkumu, vývoje a inovací (systémové a technologické)	
1.E	Rozvoj celoživotního učení a zlepšení spolupráce vzdělávací sféry se zaměstnavateli při rozvoji systému celoživotního učení			přesun cíle do priority 2 Lidské zdroje
1.F	Zlepšení propojení vzdělávací sféry s potřebami trhu práce	1.D	Zlepšení podmínek při uplatnění osob na trhu práce	sloučení dvou specifických cílů
1.G	Zlepšení podmínek pro osoby znevýhodněné na trhu práce			
1.H	Zvýšení podílu cestovního ruchu na ekonomické prosperitě regionu	1.E	Zvýšení podílu cestovního ruchu na ekonomické prosperitě regionu	
1.I	Racionální využívání stávajících zdrojů energií, surovinových zdrojů a podpora využití energie z obnovitelných zdrojů			sloučení s cílem 4.G
SC	PRIORITA 2 Lidské zdroje		PRIORITA 2 Lidské zdroje	
2.A	Zvýšení vzdělanosti obyvatelstva s využitím nových moderních vzdělávacích metod a nových technologií v počátečním i dalším vzdělávání	2.A	Zvýšení vzdělanosti obyvatelstva s využitím nových moderních vzdělávacích metod a nových technologií v počátečním i dalším vzdělávání	
		2.B	Rozvoj celoživotního učení a zlepšení spolupráce vzdělávací sféry se zaměstnavateli při rozvoji systému celoživotního učení	přesun z priority 1 Podnikání a zaměstnanost
2.B	Dostupnost kvalitních sociálních a zdravotních služeb	2.C	Dostupnost kvalitních sociálních a zdravotních služeb	
2.C	Rozvoj volnočasových aktivit včetně tělovýchovy a sportu, služeb sociální prevence a integrace ohrožených skupin obyvatelstva	2.D	Rozvoj volnočasových aktivit včetně tělovýchovy a sportu, služeb sociální prevence a integrace ohrožených skupin obyvatelstva	

SRK do roku 2010 a PRK 2008 - 10		SRK od roku 2011 a PRK 2011 - 13		Vysvětlení změny
2.D	Rozvoj systému environmentálního vzdělávání, výchovy a osvěty	2.E	Rozvoj systému environmentálního vzdělávání, výchovy a osvěty	
2.E	Rozvoj komunitního a kulturního života	2.F	Rozvoj komunitního a kulturního života	
SC	PRIORITA 3 Venkov a zemědělství		PRIORITA 3 Venkov a zemědělství	
3.A	Zlepšení využití místního ekonomického potenciálu na venkově	3.B	Zlepšení využití místního ekonomického potenciálu na venkově	změna pořadí cílů
3.B	Zvýšení konkurenceschopnosti zemědělství a péče o krajinu jako stabilizujícího prvku venkova	3.C	Zvýšení konkurenceschopnosti zemědělství a péče o krajinu jako stabilizujícího prvku venkova	
3.C	Zvýšení přitažlivosti venkovských oblastí zlepšením kvality a dostupnosti služeb	3.A	Zvýšení přitažlivosti venkovských oblastí zlepšením kvality a dostupnosti služeb	
3.D	Zvýšení potenciálu venkovských oblastí pro cestovní ruch prostřednictvím propagace a marketingu regionálního rozvoje			sloučení s cílem 1.E
3.E	Podpora zavádění moderních metod plánování pro udržitelný rozvoj	3.D	Podpora zavádění moderních metod plánování pro udržitelný rozvoj	
SC	PRIORITA 4 Infrastruktura		PRIORITA 4 Infrastruktura	
4.A	Zkvalitnění a rozvoj technické a podnikatelské infrastruktury	4.A	Zkvalitnění a rozvoj technické-infrastruktury, ochrana osob a majetku	sloučení dvou specifických cílů
4.B	Vznik a rozvoj sítí pro informační a telekomunikační technologie včetně jejich obsahu a využití			
4.C	Rozvoj a revitalizace dopravní infrastruktury v regionu	4.B	Rozvoj dopravní dostupnosti a obslužnosti území	sloučení dvou specifických cílů
4.D	Rozvoj dopravní dostupnosti a obslužnosti území			
4.E	Rozvoj infrastruktury v oblastech školství, vzdělávání, zdravotnictví, sociálních věcí a ostatní občanské vybavenosti			rozděleno mezi cíle 2.A, 2.C, 2.E
4.F	Modernizace a zvyšování kapacit infrastruktury cestovního ruchu			sloučení s cílem 1.E
4.G	Zlepšení stavu a ochrany životního prostředí	4.D	Zlepšení stavu a ochrany životního prostředí	změna pořadí cílů
4.H	Zvýšení kvality bydlení a zlepšení vzhledu měst a obcí	4.C	Zvýšení kvality bydlení a zlepšení vzhledu měst a obcí	

C. Prioritní oblasti – specifické cíle

Tabulka 2 Nová struktura specifických cílů v rámci prioritních oblastí

PRIORITNÍ OBLASTI			
I. Podnikání a zaměstnanost	II. Lidské zdroje	III. Venkov a zemědělství	IV. Infrastruktura
SPECIFICKÉ CÍLE			
<p>A. Podpora firem jako stabilizujícího prvku regionální ekonomiky a zaměstnanosti</p> <p>B. Podpora zlepšení komunikace mezi veřejnou správou a podnikatelskou sférou</p> <p>C. Podpora vzájemné spolupráce firem, institucí terciárního vzdělávání a institucí výzkumných. Podpora výzkumu, vývoje a inovací (systémové a technologické)</p> <p>D. Zlepšení podmínek při uplatnění osob na trhu práce</p> <p>E. Zvýšení podílu cestovního ruchu na ekonomické prosperitě regionu</p>	<p>A. Zvýšení vzdělanosti obyvatelstva s využitím nových moderních vzdělávacích metod a nových technologií v počátečním i dalším vzdělávání</p> <p>B. Rozvoj celoživotního učení a zlepšení spolupráce vzdělávací sféry se zaměstnavateli při rozvoji systému celoživotního učení</p> <p>C. Dostupnost kvalitních sociálních a zdravotních služeb</p> <p>D. Rozvoj volnočasových aktivit včetně tělovýchovy a sportu, služeb sociální prevence a integrace ohrožených skupin obyvatelstva</p> <p>E. Rozvoj systému environmentálního vzdělávání, výchovy a osvěty</p> <p>F. Rozvoj komunitního a kulturního života</p>	<p>A. Zvýšení přitažlivosti venkovských oblastí zlepšením kvality a dostupnosti služeb</p> <p>B. Zlepšení využití místního ekonomického potenciálu na venkově</p> <p>C. Zvýšení konkurenceschopnosti zemědělství a péče o krajinu jako stabilizujícího prvku venkova</p> <p>D. Podpora zavádění moderních metod plánování pro udržitelný rozvoj</p>	<p>A. Zkvalitnění a rozvoj technické infrastruktury, ochrana osob a majetku</p> <p>B. Rozvoj dopravní dostupnosti a obslužnosti území</p> <p>C. Zvýšení kvality bydlení a zlepšení vzhledu měst a obcí</p> <p>D. Zlepšení stavu a ochrany životního prostředí</p>

Prioritní oblast 1: Podnikání a zaměstnanost

Prioritní cíl

Zvýšení celkového ekonomického potenciálu a konkurenceschopnosti kraje

Prioritní oblast je zaměřena na rozvoj firemní sféry jako zdroje ekonomické prosperity a zaměstnanosti. Za tím účelem je nutné zlepšit spolupráci firem a veřejné správy a vytvářet tak příznivé podnikatelské prostředí v regionu. Jednou z podmínek uplatnění produktů a služeb na trhu je konkurenceschopnost firem založená na inovacích. Podpora bude proto směřovat k užší spolupráci firem s univerzitami a výzkumnými institucemi s cílem uplatnit výsledky vědy a výzkumu a zvyšovat přidanou hodnotu produktů a služeb. Nedílnou součástí je podpora podnikavosti, zakládání a rozvoje firem v regionu. V oblasti trhu práce a zvyšování zaměstnanosti bude kladen důraz na spolupráci firem, veřejné správy a vzdělávacích institucí při propojování nabídky vzdělávání s kvalifikačními potřebami zaměstnavatelů. Nedílnou součástí priority je zvýšení podílu cestovního ruchu na ekonomické prosperitě regionu, zejména ve venkovských oblastech. Nezbytnou podmínkou udržitelného rozvoje regionu je racionální využívání energií a surovinových zdrojů s minimálními dopady na životní prostředí. Cílem podpory proto bude zavádění efektivních a k životnímu prostředí šetrných technologií, produktů, zdrojů energií apod.

SEZNAM SPECIFICKÝCH CÍLŮ PRIORITY PODNIKÁNÍ A ZAMĚSTNANOST	
A.	Podpora firem jako stabilizujícího prvku regionální ekonomiky a zaměstnanosti
B.	Podpora zlepšení komunikace mezi veřejnou správou a podnikatelskou sférou
C.	Podpora vzájemné spolupráce firem, institucí terciárního vzdělávání a institucí výzkumných. Podpora výzkumu, vývoje a inovací (systémové a technologické)
D.	Zlepšení podmínek při uplatnění osob na trhu práce
E.	Zvýšení podílu cestovního ruchu na ekonomické prosperitě regionu

Specifické cíle

I.A. Podpora firem jako stabilizujícího prvku regionální ekonomiky a zaměstnanosti

Soukromé podnikatelské subjekty tvoří ekonomickou základnu kraje, jsou tvůrci hodnot z hlediska široké nabídky zboží a služeb, podílejí se významným způsobem na zaměstnanosti v kraji. Soukromý sektor je jedním z významných zdrojů příjmů rozpočtů kraje, měst, obcí a nevládního sektoru, a to prostřednictvím plateb daní. Podpora soukromých firem je proto jedním z klíčových faktorů rozvoje ekonomiky kraje a celkové zaměstnanosti. Nezbytným předpokladem fungující ekonomiky a jejich jednotlivých aktérů je příznivé podnikatelské prostředí poskytující soukromé iniciativě prostor pro její tvůrčí potenciál a maximalizaci užiteků z jakékoli lidské činnosti.

Státní správa a samospráva se také podílejí na vytváření podnikatelského prostředí v podobě konkrétních rozhodnutí o způsobech využití nemovitostí vhodných pro podnikatelské využití, o zřizování průmyslových zón, o způsobu využití nevyužitých nebo nevhodně využitých objektů a ploch. Související problematikou jsou rozhodnutí týkající se napojení průmyslových zón na stávající inženýrské a dopravní sítě. Podnikatelské prostředí je významnou měrou ovlivněno také přístupem veřejné správy k oblasti poskytování veřejných služeb určených pro podnikání. Velmi důležité je poradenství a shromažďování informací týkající se daného území relevantních pro firemní sféru.

Kvalitní technická infrastruktura představuje jednu ze základních podmínek komplexního rozvoje regionu a je nepostradatelná pro rozvoj ekonomických aktivit. Problematický je mnohdy její technický stav a kapacita. Proto je třeba rekonstruovat stávající zastaralou technickou infrastrukturu s dříve zanedbávanou péčí a samozřejmě podporovat i rozvoj nové infrastruktury. Pro atraktivitu zainvestovaných rozvojových ploch a lokalit vhodných pro podnikání je důležité zajištění území inženýrskými sítěmi a výstavba přístupových komunikací. Specifickým problémem v této oblasti jsou tzv. brownfields - opuštěné, dříve využívané plochy a nemovitosti, které ztratily své původní funkční využití. Jedná se především o bývalé průmyslové areály a zemědělské objekty, lokality poškozené těžbou, opuštěné vojenské areály, nevyužívanou dopravní infrastrukturu apod. Některé opuštěné budovy jsou zároveň prohlášenými kulturními památkami a mělo by se jim dostat přednostní pozornosti.

Významnou úlohu pro rozvoj podnikání mohou sehrát iniciativy veřejného sektoru v oblasti rozvoje vzájemných obchodních vztahů místních firem za účelem podpory místního ekonomického potenciálu. Rozvoj podnikání v kraji může být v příštích letech významně ovlivněn podporou přeshraniční spolupráce v oblasti navázání spolupráce v oblasti ekonomické, cestovním ruchu, dopravě apod. Propagace místních firem ze strany veřejné správy může zlepšit jejich postavení v nadregionálním a mezinárodním měřítku.

I.B. Podpora zlepšení komunikace mezi veřejnou správou a podnikatelskou sférou

Jedním z důležitých předpokladů pro udržitelný ekonomický růst a vyvážený rozvoj území je úzká spolupráce orgánů veřejné správy a firem. Vzájemně prospěšná komunikace se stává jedním z klíčových faktorů, které napomáhají řešení nezaměstnanosti, rozvoji ekonomických aktivit, případně realizaci zcela nových investičních příležitostí. Veřejná správa se podílí na vytváření podnikatelského prostředí v podobě konkrétních rozhodnutí o způsobech využití nemovitostí vhodných pro podnikatelské využití (průmyslové zóny, nevyužité nebo nevhodně využité objekty a plochy) a aktivním přístupem k rozvoji veřejných služeb určených pro podnikání (zejména poradenství, shromažďování informací apod.).

Rozvoj firem je možné urychlit využitím a posílením jejich vazeb na regionální strategické partnery (obchodní partnery, orgány státní správy a samosprávy, vědecko-výzkumné instituce apod.), což zejména malým firmám umožní získat potřebné kontakty, obchodní vazby, know-how apod. Jedním z hlavních přínosů rozvoje nových firem a provozů jsou dostupné informace a služby, které mnohdy urychlí jejich rozvoj a umožní přijímat kvalifikovaná a efektivní rozhodnutí o svém budoucím rozvoji. V tomto směru může veřejná správa sehrát důležitou roli ve vytváření podmínek pro rozvoj aktivit souvisejících s poskytováním kvalifikovaného poradenství, informování firem a veřejnosti o plánovaných komerčních aktivitách, o přínosech a nákladech nově vznikajících aktivit.

Nezbytným předpokladem aktivního přístupu veřejné správy k řešení problematiky podnikání a nezaměstnanosti jsou její konkrétní představy o rozvoji svého území, formulované ve

strategických rozvojových dokumentech a koncepcích. Prostřednictvím těchto koncepčních dokumentů může státní správa a samospráva určovat a usměrňovat z jejich pohledu žádoucí ekonomické aktivity, které přispějí k vyváženému rozvoji území bez negativních vlivů nekoordinovaných nebo nepromyšlených rozhodnutí a aktivit. Jen jasně formulované záměry v oblasti rozvoje místních ekonomických aktivit umožní městům a obcím pružně reagovat na nové výzvy a příležitosti. Úkolem veřejné správy by mělo být poskytování kvalifikovaných informací o rozsahu a struktuře podnikatelských aktivit ve městech a obcích, o jeho ekonomické struktuře z hlediska odvětvových a oborových činností, o vzdělanostní a kvalifikační struktuře pracovních sil, možnostech vybudování potřebné infrastruktury (inženýrské sítě, komunikace, nemovitosti), rozšíření dopravní obslužnosti apod. Cílem je zlepšit přístup veřejné správy tam, kde se státní správa a samospráva může stát motorem změn, nikoli bariérou odrazující firmy od jejich rozvojových záměrů. Veřejná správa si musí být vědoma své rostoucí odpovědnosti za rozvoj ekonomické základny svého území, bez níž nelze dlouhodobě udržet a případně zvýšit kvalitu života obyvatel kraje. Státní správa a samospráva by proto měla podporovat rozvoj komunikace s podnikatelskou samosprávou, tj. hospodářskými a agrárními komorami a živnostenskými společenstvy. Veřejný a soukromý sektor může úzce spolupracovat i v oblasti zajištění veřejných služeb a veřejné infrastruktury formou partnerství veřejného a soukromého sektoru.

I.C. Podpora vzájemné spolupráce firem, institucí terciárního vzdělávání a institucí výzkumných. Podpora výzkumu, vývoje a inovací (systémové a technologické)

Základním předpokladem růstu ekonomické výkonnosti a konkurenceschopnosti firemní sféry v globální ekonomické soutěži je její schopnost využít výstupů výzkumu ve všech fázích produkčního cyklu, od materiálových vstupů až po konečnou finalizaci produkce. Firmy jsou tlačeny světovou konkurencí ke zvyšování produktivity práce, snižování energetické náročnosti výroby, k růstu technologické úrovně výrobků a ke zlepšování užitných vlastností výrobků. Bez řešení těchto problémových oblastí, se kterými se potýká drtivá většina firem, nelze očekávat zlepšení jejich konkurenční pozice, udržení pozic na trhu a udržení zaměstnanosti. V kraji existují kapacity vědecko-výzkumných pracovišť vysokých škol a univerzit, ale i personální a technické kapacity ve firemní sféře, které je možné využít. Nezbytnou podmínkou pro praktické uplatnění výstupů vědy a výzkumu je však jasně formulovaná poptávka ze strany firemní sféry a připravenost vědecko-výzkumných a vzdělávacích institucí nabídnout svůj potenciál pro komerčně zaměřený výzkum a vývoj. V praxi dochází ke spolupráci firem s vědecko-výzkumnými institucemi a institucemi terciárního vzdělávání (instituce zaměřené na vzdělávání ve vyšším studiu s absolutoriemi na vyšší odborné škole a instituce zaměřené na vzdělávání na vysokých školách). Jejím většímu rozšíření však brání nedostatek finančních prostředků obou stran, nízká informovanost o možnostech spolupráce a neexistující koordinace těchto žádoucích aktivit na regionální úrovni. Cílem je proto rozšířit a prohloubit vazby mezi firemní sférou a vědecko-výzkumnými pracovišti a institucemi terciárního vzdělávání v oblasti komercializace výstupů výzkumu a vývoje, a to zejména formou klastrových iniciativ, účastí na technologických platformách, vytvořením informačního systému poskytujícím informace zejména MSP, které pocítují nedostatek potřebných zdrojů nejvíce. Vzájemná spolupráce mezi výše uvedenými subjekty je významným faktorem, který přispěje k využití stávajícího inovačního potenciálu regionu pro růst konkurenceschopnosti českých MSP.

I.D. Zlepšení podmínek při uplatnění osob na trhu práce

Ekonomický rozvoj, výkonnost a konkurenceschopnost kraje, resp. jeho zaměstnavatelů a zaměstnanců, bude ve stále větší míře záviset na efektivně využitých nabytých znalostech a dovednostech. Kvalitní všeobecné vzdělání, vysoká odbornost, schopnost a ochota k celoživotnímu učení se stávají rozhodujícími faktory ekonomické úspěšnosti firem, kvalitního pracovního uplatnění a nadprůměrných výdělků pracovních sil. Na tento vývoj musí reagovat vzdělávací instituce (základní, střední a vysoké školy), jež jsou základním zdrojem získávání znalostí a dovedností pro své žáky a studenty. Efektivnost vzdělávací sféry, resp. jednotlivých škol, spočívá v praktické využitelnosti získaného vzdělání na trhu práce jako nezbytné podmínky úspěšného pracovního uplatnění. Zde nabývá na významu spolupráce škol se zaměstnavateli, jejímž smyslem by měla být na jedné straně specifikace nabídky vzdělání ze strany vzdělávací soustavy a na straně druhé jasné formulace konkrétních požadavků na znalosti a dovednosti ze strany zaměstnavatelů. Cílem užší spolupráce je zvýšit uplatnitelnost absolventů všech škol na trhu práce. Vzdělávací soustava musí navíc pružně reagovat na trendy v jednotlivých profesních oborech a přizpůsobovat tomu výuku.

Zlepšování podmínek pro osoby znevýhodněné na trhu práce představuje jednu ze základních součástí politiky zaměstnanosti státu/regionu. Cílem je usnadnit pracovní uplatnění osobám s různými druhy zdravotního postižení a občanům obtížně nacházejících práci (matky s dětmi, osoby ve vyšších věkových kategoriích). V oblasti zaměstnávání osob se zdravotním postižením řešení spočívá ve vytváření takových podmínek (legislativních i fyzických), které umožní jejich pracovní a společenské uplatnění. Opatření, jejichž cílem je rozvoj služeb podporovaného zaměstnání, napomáhajících vstupu těchto osob na otevřený trh práce, a vytváření příznivých pracovních podmínek (bez fyzických bariér) umožňujících osobám se zdravotním postižením volný pohyb (v budovách, dopravních prostředcích apod.), přispějí k vyšší míře pracovního uplatnění těchto osob. Velmi efektivní se v této souvislosti jeví podpora kombinující regionální opatření tematicky zaměřené na vytváření podmínek pro osoby znevýhodněné na trhu práce s celostátně uplatňovanými nástroji aktivní politiky zaměstnanosti. Problematika zaměstnávání matek s dětmi spočívá ve vytváření podmínek pro práci na zkrácený úvazek či práci vykonávanou z místa bydliště. Zde může veřejná sféra působit jako příklad k následování s tím, že faktická úspěšnost takových opatření bude velmi záležet na ochotě zaměstnavatelů přijmout tento způsob výkonu práce. Vyšší zaměstnanost osob v předdůchodovém věku spočívá ve vytváření pracovních příležitostí specificky určených pro tyto osoby. Jedná se zde zejména o ty občany, kteří dlouhodobě nenacházejí pracovní uplatnění, přičemž hlavním omezujícím faktorem získání pracovního místa je jejich věk a zdravotní stav. Velmi efektivní se jeví vytváření pracovních míst v neziskovém sektoru, jehož význam bude postupně růst v souvislosti s nepříznivou demografickou tendencí a s rozvojem služeb zaměřených na starší občany.

I.E. Zvýšení podílu cestovního ruchu na ekonomické prosperitě regionu

Královéhradecký kraj má velký potenciál v oblasti cestovního ruchu, jež spočívá ve velkém množství přírodních, kulturních a historických památek a zajímavostí. Na tyto turistické cíle jsou navázány ubytovací a stravovací zařízení různé kvality a různého rozsahu nabízených služeb. Nezbytným předpokladem efektivnějšího využití potenciálu kraje pro cestovní ruch je dostatečná nabídka kvalitních služeb a produktů cestovního ruchu ze strany poskytovatelů, ať už ve vlastnictví veřejném či soukromém, která by umožnila zvýšit atraktivitu regionu a tím návštěvnost a tržby subjektů poskytujících služby využitelné návštěvníky regionu. Důležitým faktorem rozvoje cestovního ruchu je i využití velké nabídky kulturních a společenských akcí a jejich zařazování do produktů cestovního ruchu. Vhodným nástrojem pro efektivní využití

stávajících zdrojů je vytváření jednotných informačních systémů, umožňujících soustředit nabídku od různých poskytovatelů služeb i ostatní informace do jednoho informačního zdroje a provázat je za účelem společné prezentace i pro další propagační akce. Pro rozvoj těchto aktivit je velmi důležité funkční partnerství soukromého a veřejného sektoru, které umožní vypracovat společnou nabídku, soustředit zdroje a využít tak synergie ze společného postupu. Cestovní ruch se může stát významným zdrojem ekonomického rozvoje venkovských oblastí a přispět ke stabilizaci osídlení a celkovému vyváženému rozvoji kraje.

Se zlepšující se dostupností turisticky atraktivních míst a památek se vytváří stabilní struktura cestovního ruchu. Zvýšení úrovně základní a doplňkové infrastruktury a zkvalitnění poskytovaných služeb jednotlivými zařízeními cestovního ruchu v regionu přispívá ke zvýšení atraktivity území a zároveň k nárůstu příjmů z cestovního ruchu. Na úrovni kraje je nezbytný rozvoj ubytovacích a stravovacích kapacit zaručujících určitý standard těchto služeb a vzdělávání pracovníků v oblasti CR poskytující tyto služby. V rámci budování a modernizace doprovodné infrastruktury sportovně-rekreačního charakteru je třeba se zaměřit na výstavbu cyklostezek, cyklotras, hiposteze a všech dalších typů turistických tras. S tím souvisí i podpora sezónního dopravního systému pro cestovní ruch. Mezi další doplňkové služby infrastruktury cestovního ruchu patří též provoz informačních center a turistických informačních systémů.

Prioritní oblast 2: Lidské zdroje

Prioritní cíl

Otevřená, flexibilní, sociálně soudržná, zdravá a vzdělaná společnost

Jen společnost otevřená novým myšlenkám a podnětům je schopna flexibilně reagovat na výzvy budoucnosti, odolávat jakýmkoli změnám ovlivňujícím její sociálně-ekonomický a kulturní vývoj. Nezbytnou podmínkou pro udržení společenské stability je sociální soudržnost obyvatel respektující odlišné životní podmínky a možnosti jedinců a skupin obyvatelstva. Za účelem zvýšení kvality života obyvatel je nutné klást důraz na zvyšování vzdělanosti a zlepšování zdraví obyvatel, což jsou faktory mající přímý vliv na udržení konkurenceschopnosti celé společnosti.

Prioritní oblast je zacílena na zvýšení zaměstnanosti, snižování nezaměstnanosti skupin ohrožených na trhu práce a na minimalizaci sociálně patologických a dalších nežádoucích jevů. Je proto třeba zkvalitnit vzdělávací systém jak jeho propojením s trhem práce, tak i větším a efektivnějším využitím nových moderních vzdělávacích metod a technologií, a zajistit přístup lidí k celoživotnímu vzdělávání. Zdravotnické a sociální služby je nutné optimalizovat, podporovat jejich vzájemnou participaci a rozvíjet služby sociální prevence včetně posílení integrace osob ohrožených sociálním vyloučením.

SEZNAM SPECIFICKÝCH CÍLŮ PRIORITY LIDSKÉ ZDROJE	
A.	Zvýšení vzdělanosti obyvatelstva s využitím nových moderních vzdělávacích metod a nových technologií v počátečním i dalším vzdělávání
B.	Rozvoj celoživotního učení a zlepšení spolupráce vzdělávací sféry se zaměstnavateli při rozvoji systému celoživotního učení
C.	Dostupnost kvalitních sociálních a zdravotních služeb
D.	Rozvoj volnočasových aktivit včetně tělovýchovy a sportu, služeb sociální prevence a integrace ohrožených skupin obyvatelstva
E.	Rozvoj systému environmentálního vzdělávání, výchovy a osvěty
F.	Rozvoj komunitního a kulturního života

Specifické cíle

II.A. Zvýšení vzdělanosti obyvatelstva s využitím nových moderních vzdělávacích metod a nových technologií v počátečním i dalším vzdělávání

Vzdělání obecně představuje jednu ze základních podmínek úspěšného pracovního uplatnění a kvalitního naplnění života obyvatel. Společnost založená na znalostech má větší šanci uspět v mezinárodní soutěži, ve vědě, ekonomice, kultuře atd. Za součást všeobecného vzdělání se ve stále větší míře považuje počítačová gramotnost, která je předpokladem pro efektivní získávání velkého objemu potřebných informací. Schopnost pracovat s informacemi, s moderními komunikačními technologiemi a rovněž i s novými technologiemi používanými v praxi je důležitou podmínkou pro vytvoření konkurenceschopné a dynamické společnosti. Důraz je kladen na zvyšování úrovně vzdělanosti obyvatelstva rovnoměrně po celém území

kraje a na zamezení výrazné územní diferenciacie v úrovni vzdělání obyvatel. Dosáhnout vytčeného cíle je možné podporou růstu informační gramotnosti obyvatelstva, prostřednictvím uplatňování nových metod vzdělávání a výchovy (vzdělávání online, e-learning, e-začlenění, alternativní metody podporující samostatnost atd.), využíváním nových technologií ve výuce, které zvýší kvalitu výuky a přiblíží ji praxi, a podporou kvalitní výuky cizích jazyků. Kraj může sehrát velmi důležitou úlohu v podpoře zapojení regionálních aktérů do stávajícího systému vzdělávání. Spoluprací vzdělávacích institucí, nevládních neziskových organizací, zaměstnavatelů a úřadů práce, a to v počátečním i dalším vzdělávání, se zlepší reálná uplatnitelnost občanů na trhu práce. Úloha kraje spočívá v jeho aktivní účasti na vytvoření efektivní informační databáze dalšího vzdělávání, a dále na vytvoření koordinovaného systému celoživotního vzdělávání. Vzdělávací sféra tak bude mít možnost nabídnout uchazečům v praxi využitelné vzdělání, znalosti a dovednosti, které napomohou k lepšímu pracovnímu uplatnění jejich absolventů.

II.B. Rozvoj celoživotního učení a zlepšení spolupráce vzdělávací sféry se zaměstnavateli při rozvoji systému celoživotního učení

Příčiny současné míry dlouhodobé nezaměstnanosti lze hledat především v kvalifikačním nesouladu mezi poptávkou a nabídkou na trhu práce, spočívající v různé struktuře profesí nabízených zaměstnavateli a profesním zaměřením a stupněm kvalifikace uchazečů o práci. Řešení lze hledat v zajištění rekvalifikačních kurzů uchazečů o práci a v profesním vzdělávání zaměstnanců s cílem zvýšit jejich adaptabilitu na stále se měnící požadavky firem a trhu práce. Nezbytnou podmínkou udržení konkurenceschopnosti a výkonnosti pracovních sil a tím i zaměstnavatelů je vytvořit systém, na základě kterého by bylo možné pružně měnit i profesní zaměření pracovních sil. V současnosti nejsou veřejné zdroje určené na rekvalifikační a odborné kurzy efektivně využity, praktická využitelnost nabytých znalostí a dovedností neodpovídá ani vynaloženému úsilí samotných uchazečů. Institucionální fungování trhu práce, modernizace vzdělávacích systémů a vytvoření komplexního systému celoživotního vzdělávání je věcí úprav příslušné legislativy. Role kraje spočívá zejména ve zprostředkování informovanosti regionálních aktérů (tj. škol, firem) a občanů o jejich možnostech v oblasti dalšího vzdělávání a rekvalifikací spočívající v existující nabídce vzdělávání a technickém zabezpečení výuky, a v propagaci celoživotního vzdělávání jako životního stylu. Monitorování situace na trhu práce, spolupráce vzdělávacích institucí se zaměstnavateli a úřady práce jsou základními a nezbytnými předpoklady prevence nezaměstnanosti. Dostupný a rozvinutý systém celoživotního učení je základní podmínkou pro udržení výkonnosti a adaptability zaměstnanců a firem na globálním trhu. Rozvoj informační společnosti je velice významný pro ekonomický rozvoj regionu, především pro jeho odlehlejší oblasti. Disponibilita progresivních forem komunikačních a informačních sítí může být základem pro překonání problémů způsobených vzdáleností jak pro podnikání, tak pro vzdělávání a sociální rozvoj.

II.C. Dostupnost kvalitních sociálních a zdravotních služeb

Kvalita zdravotní péče, míra vybavenosti území kraje zařízeními zdravotních a sociálních služeb a úroveň sociální péče patří mezi základní podmínky kvalitního života obyvatel regionu. Existence kvalitní a spolehlivé občanské vybavenosti v obcích a existence ostatních služeb pro veřejnost v regionu přispívá ke zlepšování životních podmínek, ke stabilizaci místních obyvatel a zvýšení migrační atraktivity území. Dostupnost a četnost jednotlivých veřejných služeb musí být založena podle rozumné a funkční spádovosti, aby vytvářela dobře fungující síť. Jedná se o síť budov, prostorů a ploch, konkrétně zdravotnických a sociálních

zařízení a služeb ostatní občanské vybavenosti, jež by se podílely na příznivé ekonomické situaci regionu. V kraji je dobře rozvinutá síť rezidenčních sociálních služeb, chybí pouze některé speciální rezidenční služby, například pro psychotiky, alkoholiky. Terénní sociální služby a intervenční služby proti tomu disponují značnými rezervami v pokrytí některých území kraje těmito službami. V mnoha obcích asistenční služby pro občany zcela chybí. Proto je nezbytné soustředit se na rozvoj těch druhů sociálních služeb, které nemají dostatečné pokrytí ve všech částech kraje. Je zde zdůrazňována zejména podpora sítě sociálních služeb v malých obcích a podpora nevládních neziskových organizací poskytujících sociální služby, a to vše s ohledem na zajištění rovného přístupu k poskytovatelům služeb na základě kritéria kvality. Nezbytné je také zaměřit pozornost na správné identifikování potřebnosti dané služby, aby se zamezilo neefektivnímu čerpání financí vlivem využívání jiné služby, než je skutečně objektivně potřeba. K odstranění těchto překryvů přispěje hlubší spolupráce a koordinace sociálních a zdravotních služeb a zařízení. Kromě požadavku na rovnoměrné pokrytí služeb v kraji je zde také zdůrazňována kvalita poskytovaných služeb. Kvalita poskytovaných služeb má být zajištěna jak efektivnějším využíváním disponibilních finančních zdrojů a hledáním rezerv, tak i zvyšováním odbornosti pracovníků v sociálních a zdravotních službách prostřednictvím dalšího vzdělávání a neustálého kontaktu s novými poznatky v jejich oboru. V této souvislosti je nutné pružně reagovat na nové trendy související se vznikem nových forem sociálních služeb. Je nezbytné také klást důraz na zdravotní prevenci. V souvislosti s demografickým vývojem a změnami stylu života je žádoucí promítnout prevenci do základních postojů obyvatel podporou programů zdravého stylu života (prevence civilizačních chorob) a aktivního stárnutí (kvalita života obyvatel vyššího věku).

Spolupráce poskytovatelů služeb a jejich uživatelů, široké veřejnosti, podnikatelské sféry, a zapojení všech těchto aktérů do tvorby sociální politiky, zdravotní politiky, ale i komunitního plánování na úrovni kraje, přispěje výraznou měrou k zabezpečení kvalitního života obyvatel v kraji.

II.D. Rozvoj volnočasových aktivit včetně tělovýchovy a sportu, služeb sociální prevence a integrace ohrožených skupin obyvatelstva

Rozvoj služeb volnočasových aktivit, služeb sociální prevence a integrace ohrožených skupin obyvatelstva přispěje ke spokojenosti občanů a tím k celkovému zvýšení kvality jejich života.

Rozvoj různorodě zaměřených zájmových aktivit občanů realizovaných ve volném čase, tělovýchovy a sportu, vytváří podmínky pro zdravý životní styl a prostor pro neformální a formální učení v rámci celoživotního vzdělávání a rekreaci. Aktivity prováděné ve volném čase jsou důležitým podpůrným faktorem spokojenosti občanů, neboť přispívají k užitečnému využívání jejich volného času a již svou existencí vzbuzují jejich zájem a jsou nejekonomičtější a nejúčinnější prevencí společensky nežádoucích jevů zejména u dětí a mládeže. Je zde přímá úměra: smysluplně využitý volný čas = spokojený občan. Pro udržení relativně nízké míry kriminality v kraji a pro snížení kriminality v rizikových oblastech, ale i pro zamezení růstu sociálně patologických a dalších nežádoucích jevů je nezbytné zdokonalovat systém prevence i na dalších úrovních. Zde hraje důležitou roli podpora nestátních neziskových organizací a dalších institucí poskytujících služby tohoto charakteru. Systém prevence je možné také zdokonalit využitím rezerv, které v této oblasti mají školy a školská zařízení, neboť prevence obecně patří mezi efektivnější a méně nákladná řešení všech problémů. Volnočasové aktivity jsou zde též chápány jako součást dlouhodobého výchovně vzdělávacího procesu, do kterého volnočasové aktivity bezesporu zapadají.

Eliminace identifikovaných problémů na nejnižší možnou míru a zamezení jejich dalšímu prohloubení a rozšíření je neméně důležitým úkolem. Zároveň je také potřeba dbát na integraci osob postižených sociální exkluzí do společnosti. K tomu mohou sloužit například programy zvyšující osobní motivaci, šanci na získání nového zaměstnání. Integrace osob postižených sociální exkluzí může být řešena prostřednictvím podpory přechodných forem bydlení realizovaných prostřednictvím sociálních služeb na území Královéhradeckého kraje. Zcela nezastupitelnou roli zde má podpora sociálního poradenství, a to zejména v souvislosti s aktivním zapojením uživatelů služeb při řešení jejich obtížné situace. To napomáhá tvorbě plánů a postupů řešení sociálního vyloučení na úrovni konkrétní služby nebo místních (krajských) programů.

II.E. Rozvoj systému environmentálního vzdělávání, výchovy a osvěty

Uplatňování principů udržitelného rozvoje je v současnosti nezbytné ve všech oblastech lidské činnosti jako podmínky vyváženého a harmonického rozvoje kraje.

Podporovat vzdělávání, výchovu a osvětu je jedna z podstatných složek ekologického vědomí obyvatel a budování jejich odpovědnosti a respektu k životu budoucích generací. Podporovány budou různé formy a způsoby ekologické výchovy a vzdělávání, např. výuka na všech stupních škol, konání besed a přednášek, zřizování a rozvoj sítě ekologických poradenských center. Tyto aktivity napomáhají k vytvoření stabilního systému pro dlouhodobou podporu environmentální výchovy a osvěty ve školách a nevládních neziskových organizacích. Důležitou roli zde hraje osvěta, zapojení veřejnosti ve snaze zvýšit zájem o ochranu životního prostředí. Důraz je kladen na další vzdělávání obyvatel za účelem získávání nových poznatků a aktuálních informací v oblasti ochrany životního prostředí a trvale udržitelného rozvoje. Důležitým faktorem je podpora rozvoje spolupráce nevládních neziskových organizací a veřejného sektoru v oblasti ochrany životního prostředí. Významná je také podpora zapojení firemního sektoru do realizace environmentálních projektů. Podpora ekologizace provozů škol, úřadů a dalších institucí je významným faktorem k naplnění cíle. Je také nezbytné realizovat a průběžně aktualizovat platnou koncepci Environmentální výchovy a osvěty Královéhradeckého kraje. Cílem procesu environmentálního vzdělávání, výchovy a osvěty je uplatňování principů trvale udržitelného rozvoje ve všech činnostech běžného života a ve všech oblastech rozvoje kraje.

II.F. Rozvoj komunitního a kulturního života

Komplexní rozvoj regionu zahrnuje celou řadu faktorů, které jsou zastřešeny mnohostranným a mnohvrstevným partnerstvím, které přináší tolik potřebný synergický efekt zasahující do všech oblastí rozvoje. Jedním z významných prvků partnerství je participace občanů na utváření aktivního kulturního a komunitního života v obcích a městech, čímž se přispívá k zachování tradic, zvyklostí a kulturního dědictví včetně rozvoje volnočasových a sportovních aktivit.

Přínosná je podpora „aktivní“ spolupráce občanského sektoru (nevládního neziskového sektoru, veřejnosti), veřejné správy a podnikatelského sektoru. Jednou z aktivit, vedoucí k splnění tohoto cíle, může být podpora místních historických, kulturních, společenských tradic a kulturních a sportovních aktivit. Také podpora kulturních služeb a profesionálních kulturních aktivit zde má neméně významnou roli. Vytváření kvalitního zázemí pro kulturní a společenský život v obcích je podmínkou pro splnění specifického cíle.

Kultura podmiňuje celkovou kvalitu života v obcích, neboť je součástí podmínek stability společnosti. Je zdrojem zábavy, předmětem volnočasových aktivit, plní zejména poznávací, identifikační, vzdělávací funkce a přispívá k nezbytnému rozvoji spolkového a společenského života.

Principy spolupráce a partnerství a podpora komunitního života jsou jedny ze zásad místní Agendy 21, která je nástrojem pro uplatnění principů udržitelného rozvoje na místní a regionální úrovni. Prostřednictvím zkvalitňování správy věcí veřejných, prostřednictvím strategického plánování (řízení), zapojováním široké veřejnosti do rozhodování a uplatňováním všech dosažených poznatků o udržitelném rozvoji se zvýší kvalita života ve všech jeho aspektech včetně dosažení nezbytné zodpovědnosti občanů za jejich životy i životy budoucích generací v prostoru a čase. Agenda 21 je zaštiťujícím programem pro trvale udržitelný rozvoj regionu.

Prioritní oblast 3: Venkov a zemědělství

Prioritní cíl

Zvýšení přitažlivosti života na venkově v souladu s principy udržitelného rozvoje

Prioritní oblast je zacílena na zvýšení přitažlivosti a kvality života na venkově zajištěním možností uplatnění na trhu práce, zvyšováním úrovně občanské vybavenosti a služeb. To bude zajištěno efektivním využíváním přírodních atraktivit a ekonomického potenciálu venkovských oblastí. Důraz bude kladen na zabezpečení konkurenceschopnosti zemědělství, zvýšení technologické úrovně zemědělské výroby a na zvýšení podílu cestovního ruchu na prosperitě venkovských obcí. Tím se omezí nepříznivý demografický vývoj venkovských oblastí. Zásadou je zachování tradičního rázu venkovského prostoru a respektování vyváženého rozvoje regionů. Tyto aktivity musí být v souladu s maximální ochranou životního prostředí jako základním principem udržitelného rozvoje.

SEZNAM SPECIFICKÝCH CÍLŮ PRIORITY VENKOV A ZEMĚDĚLSTVÍ	
A.	Zvýšení přitažlivosti venkovských oblastí zlepšením kvality a dostupnosti služeb
B.	Zlepšení využití místního ekonomického potenciálu na venkově
C.	Zvýšení konkurenceschopnosti zemědělství a péče o krajinu jako stabilizujícího prvku venkova
D.	Podpora zavádění moderních metod plánování pro udržitelný rozvoj

Specifické cíle

III.A. Zvýšení přitažlivosti venkovských oblastí zlepšením kvality a dostupnosti služeb

Lokalizace zařízení občanské vybavenosti je významným faktorem kvality a rovnocennosti životních podmínek obyvatel napříč regionem. Proto je zapotřebí integrovaným a inovačním přístupem podporovat rozvoj služeb a základní občanské vybavenosti v malých obcích a ve spádových sídlech. Předpokladem pro přitažlivost venkova je vedle těchto podmínek zejména dostupnost a odpovídající kvalita základních služeb, vzdělání, sociální péče, zdravotní péče a volnočasových aktivit. Dále je v některých obcích již po několik desítek let značně zanedbaný stav vesnické zástavby vlivem nedostatku finančních prostředků na údržbu a rekonstrukce, což snižuje celkovou atraktivitu obce. Řešením může být postupná regenerace venkovského prostoru jako celku a oživení stávajících objektů tradiční a historické venkovské zástavby. Jedním z podpůrných faktorů rozvoje zaostalých venkovských regionů v návaznosti na další rozvojové aktivity může být také vytvoření podmínek pro výstavbu nových bytů.

III.B. Zlepšení využití místního ekonomického potenciálu na venkově

Pro hospodářský a sociální rozvoj venkovských oblastí je třeba v co největší míře využít místního ekonomického potenciálu. Cílem pro zajištění trvale udržitelného polyfunkčního rozvoje venkova je vytvoření podmínek nutných pro tvorbu alternativních pracovních příležitostí ve venkovských oblastech cestou zvyšování přitažlivosti oblastí pro podnikatelské

investice a zlepšování příležitostí pro malé a střední podnikatele. Neméně důležitá je stabilizace zejména mladých a vzdělaných lidí v rámci venkovského prostoru. Jedná se jak o mladé podnikatele, tak i o pracovníky firem sídlících a působících na venkově. Naplnění těchto předpokladů je jedním ze základů dlouhodobého ekonomického růstu.

Je zapotřebí rozšířit portfolio ekonomických činností za účelem snížení ekonomické závislosti venkova na městech a příměstských oblastech. Podpora nových aktivit umožní vytvoření nových pracovních míst v alternativních oblastech, růst příjmů a životní úrovně venkovského obyvatelstva. To může velice kladně ovlivnit nepříznivý stav věkové a vzdělanostní struktury obyvatel a omezit tak zhoršování demografické situace na venkově. V neposlední řadě se tím i zvýší ekonomická kooperace a samostatnost lokálních subjektů místní samosprávy.

III.C. Zvýšení konkurenceschopnosti zemědělství a péče o krajinu jako stabilizujícího prvku venkova

V Královéhradeckém kraji jsou dobré přírodní podmínky pro rozvoj konkurenceschopného zemědělství, na které však negativně působí řada faktorů. Jsou to například nízká produktivita práce, nízký stupeň zpracování zemědělských produktů u prvovýrobců, nedostatečný marketing a finančně nepříliš silný sektor potravinářského průmyslu. Je zapotřebí toto odvětví adaptovat na podmínky evropského trhu, zatraktivnit pro mladou generaci, podporovat zlepšení technologického vybavení subjektů podnikajících v zemědělství. Je žádoucí zaměřit pozornost na mimoprodukční funkce zemědělství a zvýšení produkce zemědělských výrobků s vysokou přidanou hodnotou. Podpora alternativních aktivit zemědělských subjektů vede k jejich větší hospodářské stabilitě a snižuje rizika ekonomických problémů v případě výkyvů na trhu se zemědělskými produkty.

Oblastí, ve které je zapotřebí zlepšit úroveň, je zpracování zemědělských produktů na prvním stupni zpracování, kde je nutné nahradit některé zastaralé technologie. To vše s maximálním zohledněním ekologických aspektů zemědělské výroby a krajinotvorných funkcí zemědělství včetně lesního hospodářství. Je zapotřebí zaměřit se na omezení emisí škodlivých látek všech skupenství při zemědělské výrobě a citlivá opatření na ochranu půdního fondu. Vysoký stupeň ohrožení půd (eroze, úbytek organické hmoty, chemická kontaminace, pokles biologické rozmanitosti v půdě, zastavění rozsáhlých ploch apod.) je jedním z limitujících faktorů ekonomického rozvoje v delším časovém horizontu. To je nutné řešit zejména vhodnou orientací zemědělských metod na šetrné způsoby zacházení s půdou.

K ekologicky šetrnému hospodaření je zapotřebí zemědělce motivovat a vhodnou formou je podporovat. Pro zachování přírodního bohatství je zapotřebí revitalizovat krajinu a zvýšit její biodiverzitu v souladu s ekologickými principy a poznatky. Je žádoucí zavedení příslušných ochranných opatření, zlepšení a udržování ekologické stability lesů, zalesňování a zatravnění zemědělsky nevyužívané půdy. Také je vhodné pokračovat v systematické legislativní ochraně cenných přírodních lokalit a vytvářet projekty v oblasti územních systémů ekologické stability. K tomu může dopomoci efektivní čerpání finančních prostředků z fondů Evropské unie i z tuzemských programů na podporu ochrany přírody a zemědělství. Formou poradenství mohou dopomoci například agrární komory. Nezbytný je citlivý přístup v oblastech konfliktu zájmů zemědělství, ochrany přírody a turistického ruchu.

III.D. Podpora zavádění moderních metod plánování pro udržitelný rozvoj

Moderní plánování obcí, měst a regionů je jedním z klíčových faktorů pro vyvážený a komplexní rozvoj území s ohledem na respektování zásad trvalé udržitelnosti. Systematická

podpora zavádění moderních a mezinárodně uznávaných metod plánování je fundamentem pro vytvoření širokého společenského konsensu nad budoucností regionu. Prostřednictvím zpracování a uplatňování kvalitních strategických rozvojových koncepcí, územních plánů a dalších dokumentů pro střednědobé a dlouhodobé plánování na úrovni obcí a regionů lze propojit ekonomický a sociální růst s aspektem kvality životního prostředí.

Regiony a obce si prostřednictvím těchto metod, založených na vytváření partnerství jednotlivých sektorů (veřejného, neziskového a podnikatelského), na všeobecném konsenzu a diskuzích o rozvoji regionu, mohou specifikovat hlavní směry a cíle rozvoje včetně prostředků k jejich dosažení. Kvalitní zpracování plánů a rozvojových koncepcí zlepší jejich pozici pro získávání vnějších finančních zdrojů – zejména dotací. Za předpokladu jejich důsledného prosazování a realizace se stanou dlouhodobým nástrojem rozvoje obcí a regionů snižujícím vlivy a tlaky prosazování zájmů jednotlivých osob či skupin ve svůj prospěch na úkor zájmů většiny. Umožní také obcím a regionům využívat své zdroje a možnosti hospodařit se svými finančními prostředky efektivněji a v souladu s vyváženým rozvojem všech složek života.

Prioritní oblast 4: Infrastruktura

Prioritní cíl

Rozvoj infrastruktury a dopravní dostupnosti jako jednoho z klíčových atributů úspěšného rozvoje regionu při respektování ochrany životního prostředí

Prioritním cílem v oblasti Infrastruktura je zlepšení a posilování dopravní, technické a informační infrastruktury a vytvoření podmínek pro zajištění rozvoje kvalitní dopravní dostupnosti a obslužnosti území, rozvoje bydlení, cestovního ruchu a informačních a komunikačních technologií při respektování ochrany životního prostředí podle principů trvale udržitelného rozvoje. Cílem je podporovat rozvoj infrastruktury a progresivních technologií jako jednoho z klíčových atributů úspěšného rozvoje ekonomiky regionu, vytvářejícího nové pracovní příležitosti a podporujícího vznik a rozvoj konkurenceschopných podnikatelských aktivit.

SEZNAM SPECIFICKÝCH CÍLŮ PRIORITY INFRASTRUKTURA	
A.	Zkvalitnění a rozvoj technické infrastruktury, ochrana osob a majetku
B.	Rozvoj dopravní dostupnosti a obslužnosti území
C.	Zvýšení kvality bydlení a zlepšení vzhledu měst a obcí
D.	Zlepšení stavu a ochrany životního prostředí

Specifické cíle

IV.A. Zkvalitnění a rozvoj technické infrastruktury, ochrana osob a majetku

Kvalitní technická infrastruktura představuje jednu ze základních podmínek komplexního rozvoje regionu a je nepostradatelná jak pro rozvoj ekonomických aktivit, tak pro zajištění mnoha potřeb moderního života. Problematický je mnohdy její technický stav a kapacita. Proto je třeba rekonstruovat stávající zastaralou technickou infrastrukturu a podporovat i rozvoj nové infrastruktury. Jedná se o energetické sítě, vodovody a kanalizace včetně budování čistíren odpadních vod (ČOV) v souvislosti s normami a směnicemi EU o ekologickém nakládání s odpadními vodami.

Ochranu osob a majetku včetně záchranných a likvidačních prací při mimořádných událostech (havárií a živelních pohrom) zajišťují složky Integrovaného záchranného systému - základní (Hasičský záchranný sbor ČR a jednotky požární ochrany, zdravotnická záchranná služba a Policie ČR) a ostatní (Záchranné výcvikové základny AČR, Český červený kříž, obecní policie, hygienické stanice, veterinární správy apod.). Integrovaný záchranný systém, který slouží ke koordinaci jejich práce při krizových situacích, je třeba zabezpečit dostatečnou infrastrukturu a vybavením jednotlivých složek.

IV.B. Rozvoj dopravní dostupnosti a obslužnosti území

Jedním z předpokladů ekonomického růstu je zajištění potřebné dopravní infrastruktury, která je významnou podmínkou a předpokladem pro rozvoj území a ovlivňuje hospodářskou

a sociální přitažlivost místa. Nedostatečná infrastruktura podstatně snižuje investiční aktivitu regionů a měst a tím jejich konkurenceschopnost. Proto je prioritním úkolem urychlení výstavby dálnice D11 (R11) v celé délce až do Královce na státní hranici s Polskem a navazujících rychlostních komunikací, což umožní dopravní napojení kraje na sousední regiony a na evropskou dopravní síť. Nevyhovující stav regionální silniční sítě (silnice II. a III. tříd včetně místních komunikací) komplikuje dopravu na území kraje, a proto je nezbytná její obnova a oprava, ale i pravidelná údržba. Velkým problémem je také doprava v klidu, především ve městech a v oblastech cestovního ruchu. Nedostatek parkovacích ploch musí být systematicky řešen jejich přiměřeným rozvojem s ohledem na životní prostředí. V železniční dopravě je pozornost zaměřena na modernizaci páteřní celostátní sítě s vazbou na sousední a příhraniční regiony a zachování, popř. obnovu, drah regionálních dle přepravních potřeb a potřeb cestovního ruchu. Dopravní obslužnost je důležitým faktorem kvality života v regionu a hraje klíčovou úlohu pro volbu místa bydliště a pracoviště obyvatel. Kritická je v tomto ohledu dosažitelnost místa pracoviště veřejnými nebo soukromými dopravními prostředky z místa bydliště a dostupnost a přístup ke školám, obchodům, sociálním, zdravotnickým a rekreačním zařízením. Velkým problémem je dopravní dostupnost venkovských oblastí, z toho důvodu je proto kladen důraz na zlepšení dopravní obslužnosti zejména v odlehlých částech regionu. Budování, rozšiřování a organizování integrovaného dopravního systému (IDS) na celém území kraje s návazností bus/vlak, popř. kolo, je základním krokem pro docílení optimální obslužnosti. Proto je také nutné z hlediska železniční dopravy určit páteř regionální dopravy a provést kategorizaci železničních tratí. Součástí IDS je zavedení jednotného odbavovacího systému (včetně tarifů a informačního systému). Dopravní dostupnost lze také zvýšit nejen optimalizací (vyšší využití vozidel, zavádění nových spojů), ale i zaváděním alternativních dopravních prostředků (ekologických, ekonomicky výhodných, pro hendikepované...).

IV.C. Zvýšení kvality bydlení a zlepšení vzhledu měst a obcí

Zajištění kvalitního a dostupného bydlení v příjemném prostředí měst a obcí patří mezi základní podmínky kvality života a vytváří předpoklady k příchodu nových obyvatel, což může posléze iniciovat další rozvojové aktivity v kraji. Specifický cíl řeší bytovou výstavbu a vytvoření vhodných podmínek pro budování nových rodinných a bytových domů včetně doprovodné infrastruktury a zajištění ploch vhodných pro potenciální bydlení.

V rámci tohoto cíle je také řešena obnova a regenerace zastaralého domovního a bytového fondu, který tak zabezpečí určitý standard k bydlení. Ke zlepšení vzhledu měst a obcí přispěje úprava a revitalizace veřejných prostranství. Zvýšený zájem je soustředěn zároveň na péči, regeneraci a výsadbu zeleně, která plní řadu významných funkcí, zejména estetickou, hygienickou, rekreační a bioklimatickou a dotváří charakteristický ráz města nebo obce.

Specifickým problémem jsou tzv. brownfields - opuštěné, dříve využívané plochy a nemovitosti, které ztratily své původní funkční využití. Jedná se především o bývalé průmyslové areály a zemědělské objekty, lokality poškozené těžbou, opuštěné vojenské areály, nevyužívanou dopravní infrastrukturu apod. Některé opuštěné budovy jsou zároveň prohlášenými kulturními památkami a mělo by se jim dostat přednostní pozornosti. Specifickými venkovskými brownfields jsou bývalé společenské a kulturní domy, postavené v éře socialismu, pro které obce dosud nemají plnohodnotné a odpovídající využití. Revitalizace a znovuvyužití těchto ploch a objektů může zcela změnit vzhled měst a obcí.

Při urbanistickém řešení je třeba dbát na architektonickou citlivost a kultivovanost, zároveň by měla být pozornost věnována historickým budovám. Královéhradecký kraj je z hlediska nabídky přírodních, kulturně historických a technických památek jedním z nejrozmanitějších

krajů v ČR. Na jeho území se nachází velké množství památek nejrůznějších typů, z nichž mnoho je ve špatném technickém stavu a řada památek není pro účely cestovního ruchu zatím využívána.

IV.D. Zlepšení stavu a ochrany životního prostředí

Kvalita životního prostředí úzce souvisí s atraktivitou celého regionu. Zejména urbanizované oblasti se potýkají s nadměrnou environmentální zátěží způsobenou převážně dopravou a průmyslovou výrobou. Venkovské oblasti jsou více zatížené negativními vlivy ze zemědělství, potýkají se s celkově narušenou krajinou a sníženou biodiverzitou, čelí přírodním živlům apod. Úzká je vazba socioekonomického rozvoje a kvality životního prostředí, a proto je třeba životní prostředí považovat v dlouhodobém období za faktor, který působí na místní/regionální konkurenceschopnost. Investice do životního prostředí posilují udržitelnost hospodářského růstu a snižují náklady (popř. předcházejí vzniku nákladů), které vznikají negativními externalitami ekonomického rozvoje. Z hlediska zlepšení stavu životního prostředí je důležitá ochrana a revitalizace krajiny s důrazem na zvyšování biodiverzity. S tím souvisí i systematické vytváření územního systému ekologické stability (ÚSES). Zejména v environmentálně konfliktních oblastech a zájmech je důležitý komunikativní a participativní přístup k ochraně přírody a krajiny. Zápory z předchozích let si vyžádaly rozsáhlejší výstavbu protipovodňových opatření. Je nutné v co největší míře předcházet vzniku odpadů a v případě jejich vzniku zúročit jejich další využití (včetně jejich třídění, recyklace a likvidace). Obnovitelné zdroje energie jsou nevyčerpatelným zdrojem alternativní energie a představují energetický trend budoucnosti. Zvýšení jejich podílu na celkové výrobě energie přispěje ke snížení spotřeby primárních neobnovitelných zdrojů energie, a tím i ke snížení exhalací. Další z forem ochrany životního prostředí je snižování materiálové a energetické náročnosti výroby, spotřeby primárních energetických zdrojů nebo naopak zvýšení jejich účinnosti.